

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/186/2021
Identifikačné číslo spisu:	8207202801
Dátum vydania rozhodnutia:	26.07.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Mária Trubanová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:8207202801.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu S. B., narodeného Q., O., zast. advokátom JUDr. Petrom Harakálym, Košice, Mlynská 28, proti žalovanému Slovenská kancelária poisťovateľov, Bratislava, Bajkalská 19B, IČO: 36 062 235, zast. Allianz - Slovenská poisťovňa a. s., Bratislava, Pribinova 19, IČO: 00 151 700, za účasti intervenienta na strane žalovaného A. A., narodeného Q., O., zast. advokátom JUDr. Františkom Sobekom, Hertník 10, o náhradu škody z ublíženia na zdraví a o zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia, vedenom na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 2C/135/2007, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 25. júna 2019 sp. zn. 14Co/16/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bardejov (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 21. júna 2013 č. k. 2C/135/2007-255 zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 83.330,01 eur s 8,5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 60,758,15 eur od 29. mája 2007 do zaplatenia, v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku, pričom uviedol, že o trovách konania bude rozhodnuté po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“ a „krajský súd“), na odvolanie žalovaného uznesením z 11. septembra 2014 č. k. 10Co/131/2013-290 zrušil rozsudok okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu.

3. Okresný súd Bardejov rozsudkom z 13. decembra 2018 č. k. 2C/135/2007-533 v spojení s doplniacím rozsudkom zo 16. apríla 2019 č. k. 2C/135/2007-544 výrokom I. zastavil konanie v časti čo do zaplatenia istiny vo výške 238,11 eur.; výrokom II. v prevyšujúcej časti súd žalobu v celom rozsahu zamietol; výrokom III. žalovanému a intervenientovi priznal nárok vo vzťahu k žalobcovi na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 %; doplniacím rozsudkom doplnil rozsudok okresného súdu o výrok, ktorým štátu priznal nárok vo vzťahu k žalobcovi na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

3.1. Na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že žalobca dňa 10. októbra 2004 v čase

dopravnej nehody viedol osobné motorové vozidlo značky Renault Thalia, ev. č. N., na ceste III/5565 v smere od Bardejova do Giraltoviec, čo vyplývalo jednak z výsluchu intervenienta A. A., ktorý bol v čase dopravnej nehody prevádzkovateľom motorového vozidla a zároveň aj spolujazdcom v predmetnom vozidle (vpravo vpredu), ako aj z výpovede svedka Ing. Jozefa Rohaľa, znalca z odboru cestná doprava, ktorý podával odborné vyjadrenie do spisu vedeného Okresným riaditeľstvom PZ Bardejov ČVS: ORP-372/OEK-BJ-2005, ako aj z výsluchu svedka O. G., ktorý pôsobil v čase dopravnej nehody ako vodič sanitného vozidla a došiel k dopravnej nehode spolu s lekárom O. ako prvý. To, že motorové vozidlo mal viesť intervenient A. A., bolo len tvrdením žalobcu a svedka P. P., ktorý bol taktiež spolujazdcom v predmetnom motorovom vozidle. K dopravnej nehode došlo z dôvodu neprispôsobenia rýchlosti jazdy a nezvládnutia vedenia motorového vozidla vodičom, ktorý v dôsledku toho zišiel z vozovky a prevrátil sa. Žalobca v dôsledku úrazu utrpel pomliaždenie miechy, triestivú zlomeninu 5. krčného stavca, kompresívnu zlomeninu 3. a 4. krčného stavca, poranenie medzistavcovej platničky C 3/4 a C 4/5 s koreňovými príznakmi, s následkom poúrazovej hemiparézy vľavo, poúrazového obmedzenia hybnosti krčnej chrbtice a ťažkosti po poranení (bolesti, spascitita). Následkom úrazu sa stal invalidným s poklesom vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 %.

3.2. Na takto zistený skutkový stav súd aplikoval ustanovenia § 5 ods. 1 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o PZP“) a dospel k právnomu záveru, že nakoľko mal z vykonaného dokazovania za preukázané, že vodičom motorového vozidla bol žalobca, jeho žalobe v zmysle § 5 ods. 1 zákona o PZP nemohol vyhovieť, pretože poisťovateľ nenahradí za poisteného škodu, ak ide o zodpovednosť za škodu, ktorú utrpel vodič motorového vozidla, ktorého prevádzkou bola škoda spôsobená. Súd predovšetkým poukázal na závery odborného vyjadrenia Ing. Jozefa Rohaľa, ktorý uviedol, že poloha A. A. pred nehodou, ako aj počas nej, bola na mieste spolujazdca, pričom z technického hľadiska nemohlo dôjsť k presunu vodiča a spolujazdca pri prevrátení vozidla na strechu, ani pri jeho viacnásobnom otočení, keďže samotnej zámene bráni volant a ťažko prekonateľný stredový tunel s riadiacou pákou, pričom násilný pohyb pri výmene dvoch dospelých chlapov by musel spôsobiť značné poškodenie stredového panelu a riadiacej páky, k čomu však pri dopravnej nehode nedošlo. Pri svojich záveroch vychádzal z polohy vodiča tak, ako boli uvedené lekárom a vodičom záchranej služby, ako aj z vyjadrení hasičov, ktorí vykonávali vystrihnutie z vozidla a vytiahnutie žalobcu cez zadné dvere po sklopení operadla sedadla vodiča, keďže vytiahnutie cez predné ľavé dvere nebolo možné kvôli zakliesneným nohám žalobcu pod volantom. Uvedené technické fakty považoval súd za potvrdenie toho, že na mieste vodiča v čase nehody sedel žalobca. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie v zmysle § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku zák. č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). Doplniacim rozsudkom č. k. 2C/135/2007-544 súd prvej inštancie rozhodol o nároku štátu na náhradu trov konania vo vzťahu k žalobcovi v rozsahu 100 %.

4. Krajský súd v Prešove, na odvolanie žalobcu rozsudkom z 25. júna 2019 č. k. 14Co/16/2019-569 podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s doplniacim rozsudkom v odvolaní napadnutej časti o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a o náhrade trov žalovaného, intervenienta a štátu. Sporovým stranám a intervenientovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

4.1. Odvolací súd po preskúmaní spisového materiálu dospel k totožným skutkovým zisteniam ako súd prvej inštancie, preto odvoláciu námietku žalobcu o nesprávne zistenom skutkovom stave vyhodnotil ako nedôvodnú. Pri námietkach žalobcu proti skutkovým zisteniam súdu prvej inštancie (odkazujúceho napr. na závery v správnom priestupkovom konaní, či iné) možno konštatovať, že skutkovým základom každého súdneho rozhodnutia je v zmysle ustanovenia § 215 ods. 1, 2 CSP súhrn skutkových zistení, ku ktorým súd dospel v priebehu súdneho konania. Hodnotiaca úvaha súdu prvej inštancie podľa odvolacieho súdu zodpovedala zásadám formálnej logiky a je preskúmateľná aj v inštančnom postupe odvolacím súdom. Súd prvej inštancie dal v dôvodoch rozhodnutia odpoveď, akým spôsobom hodnotil dôkazy relevantné pre zodpovedanie otázky základu uplatneného nároku.

4.2. Na potvrdenie správnosti skutkových záverov odvolací súd poukázal na to, že z výpovedí svedkov, ktorí boli bezprostredne po nehode prítomní na mieste samom, a to lekára a šoféra záchranej zdravotnej služby, ako aj príslušníkov Hasičského a záchranného zboru, vyplýva poloha žalobcu na mieste vodiča bezprostredne po nehode, teda v čase ich príchodu na miesto nehody. Taktiež odvolací súd mal za to, že v prípade, ak by poloha žalobcu bola taká, ako ju opisujú žalobca a dvaja svedkovia (priami účastníci

nehody), spôsob vytiahnutia žalobcu, pri ktorom sa vystrihoval ľavý stredový stĺpik a žalobca sa už len preklopil na nosidlá, by nezodpovedal jeho polohe podľa vyjadrení týchto svedkov - osôb záchrannej a zdravotnej služby. Aj odvolací súd preto nemohol prihliadať na výpovede svedkov P. a N. aj z toho dôvodu, že tieto osoby mohli byť pod vplyvom stresu alebo šoku v dôsledku prežitej nehody, preto nemuseli vnímať všetky skutočnosti úplne detailne, a tiež z dôvodu verifikovateľných technických (ne)možností premiestnenia žalobcu z iného miesta vo vozidle počas nehodového deja (tak, ako to bude uvedené ďalej).

4.3. Odvolací súd zároveň poukázal na znalecký posudok č. 16/2006 z 19. septembra 2006 vypracovaného Ing. Pavlom Hodym v priestupkovom konaní, ktorý sa zaoberal oboma alternatívami toho, kto vozidlo v čase dopravnej nehody viedol, a to, či vodičom bol žalobca alebo intervenient, pričom dospel k záveru, že alternatíva obsadenia sedadla vodiča v čase pred dopravnou nehodou S. B. je technicky veľmi pravdepodobná, pričom pokiaľ sa preukáže, že podľa alternatívy č. I dvere na strane vodiča ostali aj po nehode zatvorené (znalec vylúčil, že by intervenient vyliezol cez ľavé predné okno vozidla z dôvodu, že v čase nehody nebolo ešte rozbité a zároveň v odôvodnení ZP uviedol, že ak by bol pán P. A. vodičom vozidla, tento by musel vozidlo opustiť počas nehodového deja za predpokladu, že došlo k otvoreniu dverí na strane vodiča, avšak následne konštatoval, že v takom prípade by bolo potrebné doplniť posudok z odboru zdravotníctva o možné následky - zranenia vodiča P. A. po vypadnutí z vozidla počas nehodového deja), technickú pravdepodobnosť, že automobil v čase pred dopravnou nehodou riadil S. B. možno zmeniť na istotu. V súvislosti s uvedeným je nevyhnutné poukázať na výpovede svedka N., ktorý uviedol, že intervenient ihneď po nehode vyliezol von z vozidla cez okno ľavých predných dverí, teda nie počas nehodového deja, ale až po ňom, pričom podľa vyššie uvedeného znaleckého posudku, ľavé predné okno v čase dopravnej nehody ešte rozbité nebolo, teda nemohol cez neho vodič motorového vozidla vyliezť.

4.4. Súd prvej inštancie aj podľa odvolacieho súdu správne poukázal s odkazom na posudok podaný v trestnom konaní Ing. Rohaľom i výpoveď Ing. Rohaľa v tomto konaní i na to, že z technického hľadiska nemohlo dôjsť k presunu vodiča a spolujazdca pri prevrátení vozidla na strechu, ani pri jeho viacnásobnom otočení, keďže samotnej zámene bráni volant a ťažko prekonateľný stredový tunel s riadiacou pákou. Aj z uvedeného dôvodu preto podľa odvolacieho súdu súd prvej inštancie dôvodne prihliadol na výsluchy príslušníkov záchranných služieb a obsahy znaleckých posudkov vyhotovených Ing. Hodym, ako aj Ing. Rohaľom (podané v trestnom, či priestupkovom konaní) a nevychádzal z výpovedí svedkov N. a P..

4.5. Čo sa týka námietky žalobcu, že skutkový stav vyplývajúci z vyšetrovacieho spisu ČVS: ORP-372/OEK-BJ-2005 bol pre odvolací správny orgán nedostatočný pre vyvodenie záveru o tom, že žalobca bol vodičom dopravného prostriedku v čase nehody, odvolací súd poukázal na odlišné zásady platiace v správnom práve oproti zásadám v civilnom procesnom práve. Kým v správnom práve platí zásada materiálnej pravdy, teda povinnosť správnych orgánov zistiť skutočný stav veci, pričom nemožno rozhodnúť o vine za priestupok v prípade, ak existujú určité pochybnosti o priebehu skutkového deja, v civilnom procesnom práve platí zásada formálnej pravdy, teda súd vychádza zo stavu, ktorý mu bol preukázaný na základe vykonaného dokazovania, pričom zistený skutkový stav závisí od procesnej iniciatívy sporových strán a ich návrhov na vykonanie dokazovania. Odvolací súd vzhľadom na uvedené poukazuje na tú skutočnosť, že v zmysle ustanovení Civilného sporového poriadku strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia a zároveň sú povinné označiť dôkazy preukazujúce tieto tvrdenia. Povinnosťou sporových strán je nielen bremeno tvrdenia, ale aby boli v spore úspešné, musia uniesť aj dôkazné bremeno na preukázanie svojho tvrdenia. V predmetnom spore však žalobca neunesol dôkazné bremeno na preukázanie rozhodujúcej skutočnosti pre posúdenie celého uplatneného nároku, a tým bolo preukázanie, že motorové vozidlo v čase dopravnej nehody neviedol on, čím by došlo k vylúčeniu možnej aplikácie ustanovenia § 5 zákona o PZP.

4.6. Odvolací súd sa stotožnil so skutkovými závermi súdu prvej inštancie, ktoré vyplývali z vykonaného dokazovania pred súdom prvej inštancie, ako aj z pripojeného spisu Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Bardejove ČVS: ORP-372/OEK-BJ-2005, a to, že vodičom motorového vozidla v čase dopravnej nehody bol žalobca. Úspech žalobcu vo veci bol podmienený tým, že sa v konaní preukáže, že vodičom predmetného motorového vozidla bol niekto iný ako on. Realizované procesné úkony strán (prostriedky procesného útoku a procesnej obrany) i súdu (tak, ako je už uvedené vyššie)

však takýto skutkový záver neodôvodňujú.

4.7. S námietkou nesprávnych skutkových zistení súvisí tiež otázka právneho posúdenia veci okresným súdom. K námietke odvolateľa o nesprávnom právnom posúdení veci odvolací súd uviedol, že právnym posudzovaním veci súd neporušuje žiadnu procesnú povinnosť vyplývajúcu mu zo zákona, ani procesné práva účastníka.

4.8. Treba uviesť, že žalobca v konaní neuplatňuje nároky na náhradu škody proti škodcovi, ktorý mal zaviniť dopravnú nehodu a ani proti prevádzkovateľovi motorového vozidla. Uplatňuje nárok priamo proti kancelárii poisťovateľov s argumentáciou, že na prevádzku predmetného vozidla nebolo uzavreté povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu. Na základe uvedeného súd prvej inštancie vec správne právne posúdil, keď na takto zistený skutkový stav aplikoval ustanovenie § 5 ods. 1 písm. a) zákona o PZP, v zmysle ktorého poisťovateľ nenahradí za poisteného škodu, ak ide o zodpovednosť za škodu, ktorú utrpel vodič motorového vozidla, ktorého prevádzkou bola škoda spôsobená. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 CSP.

5. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

5.1. Dovolateľ je názoru, že odvolací súd nesprávne právne posúdil nasledujúce otázky: „1. Je v súlade s ustanovením § 191 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ak súd pri hodnotení dôkazov vychádza len z nepriamych dôkazov, hoci má k dispozícii aj dôkazy priame, a to bez toho, aby boli tieto priame dôkazy zásadne spochybnené alebo preukázaná ich nehodnovosť? 2. Je súd v rámci povinnosti podľa § 191 ods. 1 Civilného sporového poriadku (povinnosť starostlivo prihliadať na všetko čo vyšlo počas konania najavo) povinný prihliadať aj na okolnosti výpovedí svedkov, ako priamych dôkazov vzťahujúcich sa k ich možnej pravdivosti či nepravdivosti, tieto logicky zhodnotiť a prijať záver o ich hodnovernosti? 3. Je v súlade s ustanovením § 191 ods. 2 Civilného sporového poriadku, ak súd pri hodnotení dôkazov vychádza z dôkazov vykonaných v iných konaniach, ak ich vierohodnosť a závery boli v samotných týchto iných konaniach spochybnené?“

5.2. Žalobca uviedol, že z logickej povahy veci v súlade s § 191 ods. 1 CSP je pri právnom posúdení v e c i potrebné vychádzať predovšetkým z priamych dôkazov, ktoré priamo vypovedajú o skutočnostiach, ktoré sú následne súdom posudzované a sú z nich vyvodzované právne závery. Predovšetkým tieto priame dôkazy, ak ich má súd k dispozícii, má súd vyhodnotiť v zmysle § 191 CSP. Krajský súd však tieto priame dôkazy prakticky vôbec nevyhodnotil ani jednotlivito, ani v ich vzájomnej súvislosti, ani starostlivo neprihliadol na to, čo z týchto dôkazov vyšlo v konaní najavo. Z a takéto hodnotenie nemožno považovať konštatovanie krajského súdu, že svedkovia P. P. a F. N. nemuseli vnímať všetky skutočnosti úplne detailne, nakoľko mohli byť pod vplyvom stresu. Toto konštatovanie krajský súd vyvodil v súvislosti s výpoveďami týchto svedkov ohľadne polohy tela žalobcu v havarovanom vozidle po dopravnej nehode. Skutočne túto polohu títo svedkovia nemuseli vnímať kvôli stresu a prežitej dopravnej nehody. Tento záver však nemožno vysloviť ohľadne ich výpovede, kto viedol motorové vozidlo v čase nehody. Nebol dôvod, aby si túto skutočnosť nepamätali presne, pretože ide o skutočnosť zrejmu a jasnú, pričom boli jej priamymi svedkami v čase jazdy motorového vozidla, kedy pod vplyvom stresu neboli a jasne si ju pamätali.

5.3. Svedkovia (priami účastníci dopravnej nehody) tvoriaci posádku motorového vozidla v čase dopravnej nehody, t. j. F. N., P. P., a napokon aj samotný žalobca, vypovedali viackrát v trestnom konaní, ako aj v konaní civilnom. Ich výpovede sa v podstatných rysoch zhodovali a boli konštantné rovnako v trestnom konaní. Okolnosti výpovedí svedkov a žalobcu, ako aj všetko čo vyšlo v súvislosti s výpoveďami svedkov a žalobcu v konaní najavo, dávalo súdu dostatočný obsahový podklad k tomu, aby zaujal jasný postoj k hodnovernosti týchto výpovedí ako priamych dôkazov, aby mohol zhodnotiť, či tieto výpovede boli účelové alebo nie, a či môže z týchto priamych dôkazov vychádzať. V rozpore s týmito priamymi dôkazmi je ďalší priamy dôkaz, a to výsluch svedka a neskôr intervenienta v konaní, A. A., ktorý taktiež tvoril osádku motorového vozidla v čase dopravnej nehody, a ktorý tvrdil, že vozidlo viedol žalobca. Pričom v samotnom trestnom konaní vypovedal inak, keď označil za vodiča motorového vozidla O. B., ktorá bola privolaná na miesto dopravnej nehody A. A. až po jej vzniku. Po zistení, že žalobca na následky úrazu bude dlhodobo liečený, O. B. podala v postavení obvinenej osoby proti uzneseniu v časti obvinenia sťažnosť, ktorú odôvodnila tým, že v čase dopravnej nehody motorové vozidlo neriadila. Svoju predchádzajúcu klamlivú výpoveď zdôvodnila, že klamala políciu na podnet

svojho brata Pavla Paľu.

5.4. K priamym dôkazom s a viaže ešte nepriamy dôkaz - výpoveď O. B. na pojednávaní dňa 11. februára 2009. Táto po poučení odmietla vypovedať z dôvodu, že by si spôsobila svedeckou výpoveďou nebezpečenstvo trestného stíhania. Na otázku, aby súdu uviedla, či náhodou, keď uviedla pred policajtmí, že riadila dopravné motorové vozidlo ona, nemala snahu kryť svojho brata, svedkyňa uviedla, že otázke porozumela a odpovedala, nechcem na túto otázku odpovedať. Istým spôsobom je nepriamym dôkazom prepúšťacia správa o hospitalizácii žalobcu od 10. októbra do 10. novembra 2004, v ktorej sa uvádza, že žalobca bol hospitalizovaný pre úraz, ktorý utrpel ako spolujazdec a nie ako vodič motorového vozidla.

5.5. Krajský súd podľa dovolateľa založil svoje rozhodnutie najmä na nepriamych dôkazoch, ktorými boli znalecké posudky znalcov Ing. Hodyho a Ing. Rohaľa, ktoré však neboli vykonané v civilnom konaní, ale v konaní trestnom. Dovolateľ poukázal na to, že hodnovernosť nepriamych dôkazov, znaleckých posudkov, bola spochybnená v trestnom konaní, a to rozhodnutiami v tomto konaní. Dovolateľ poukázal na rozhodnutie KR PZ v Prešove č. k. KRP-127/DI-2-2006 z 24. júla 2006, ktorým bolo zrušené rozhodnutie o priestupku č. p. ORP-P-81/DI-2-2006 z 12. apríla 2006, ktorého sa mal dopusti S. B., a vec bola vrátená prvostupňovému správne mu orgánu. Odvolací správny orgán uviedol aj to, že odborné vyjadrenie znalca Ing. Jozefa Rohaľa, z odboru doprava cestná, nepovažuje odvolací správny orgán za dostatočný dôkaz pri tak závažnej dopravnej nehode, a preto odvolací správny orgán upozornil na potrebu prizvať iného znalca a vykonať rekonštrukciu. Po vypracovaní nového znaleckého dokazovania v správnom konaní a vykonaní rekonštrukcie odvolací správny orgán rozhodnutím č. k. KRP-194/DI-2-2006 z 09. októbra 2006 zrušil rozhodnutie o priestupku č. p. ORP-P-81/DI-2-2006 z 22. septembra 2006, pričom vo svojom rozhodnutí okrem iného uviedol, že napriek vypracovanému znaleckému posudku a rekonštrukcii dopravnej nehody pochybnosti odstránené neboli, nazhromaždený spisový materiál nepoukazuje jednoznačne na to, že vodičom motorového vozidla v čase dopravnej nehody bol S. B.. Krajský súd porušil procesnoprávne ustanovenie § 191 ods. 1 CSP, nakoľko posudzoval vec na základe dôkazov, ktorých hodnovernosť bola spochybnená rozhodnutiami v samotných konaniach, v ktorých boli tieto dôkazy vykonané a navyše ide o nepriame dôkazy, ktoré netvoria jeden logický celok, teda posúdenie súdu odporuje pravidlám formálnej logiky.

5.6. Súd prvej inštancie pri rozhodnutí vo veci samej, ako to vyplýva z 1. časti výroku rozsudku z 13. decembra 2018, nevychádzal z podania žalobcu datovaného 09. januára 2017, ktorým žalobca zobral žalobu v časti o sumu 879,06 eur späť a v tejto časti navrhol súdu konanie zastaviť. Súd však rozhodnutím konanie v časti čo do zaplattenia istiny 238,11 eur zastavil. Žalobca na túto skutočnosť poukázal v odvolaní pod bodom II a. odvolania. Krajský súd vo svojom rozsudku sa touto námietkou, uvedenou v odvolaní žalobcu, nevysporiadal.

5.7. Dovolateľ navrhol, aby dovolací súd zmenil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu tak, že mení rozsudok okresného súdu v zamietavej časti a žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi z titulu bolestného sumu 15.449,70 eur s 8,5 % ročným úrokom z omeškania od 29. mája 2007 do zaplattenia, z titulu sťaženia spoločenského uplattenia vo výške 44.667,50 eur s 8,5 % úrokom z omeškania z o sumy 37.836 eur od 29. mája 2007 až do zaplattenia, s 8,5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 6.831,50 eur od 07. januára 2010 do zaplattenia, z titulu náhrady za zvýšenie sťaženia spoločenského uplattenia vo výške 22.333,75 eur, žalobca má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %; a priznal žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

6. Žalovaný vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že žalobcom formulovaná právna otázka nemôže viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Navrhol, aby dovolací súd dovolanie pre jeho neprípustnosť odmietol, alebo zamietol pre jeho nedôvodnosť.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti, pričom zistil, že dovolanie nie je prípustné.

8. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia

najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/113/2012, 2Cdo/132/2013, 3Cdo/18/2013, 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/107/2012 a 7Cdo/92/2012, ktoré sú aktuálne aj za súčasnej procesnoprávnej úpravy).

9. Najvyšší súd opakovane vyslovil názor, že právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na príslušnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015).

10. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (pozri rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/209/2015, 3Cdo/36/2016, 5Cdo/264/2014, 1Cdo/334/2013). Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých sa môže táto výnimka uplatniť, nemožno v žiadnom prípade interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/348/2013, 3Cdo/319/2013, 3Cdo/357/2016, 3ECdo/154/2013, 3Cdo/208/2014).

11. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú špecifikované v ustanoveniach § 420 CSP (prípustnosť dovolania pre vady zmätočnosti) a § 421 CSP (prípustnosť dovolania pre riešenie právnej otázky). Právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

12. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa v dovolaní uviesť, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a náležitým spôsobom označiť dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

13. V danom prípade dovolateľ výslovne vyvodzoval prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP a po preskúmaní obsahu dovolania dovolacím súdom tento konštatuje, že z obsahu podaného dovolania (§ 124 ods. 1 CSP) možno vyvodiť prípustnosť aj podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP.

14. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

15. Prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP (súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces) možno vyvodiť z argumentácie dovolateľa najmä o nesprávnom postupe okresného súdu, ktorý nezastavil súdne konanie v celom rozsahu podania - späťvzatia žalobcu.

16. V súvislosti s vyššie uvedenou námietkou odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol: „Odvolaním napadnutý rozsudok vo veci samej, ako aj doplniaci rozsudok boli predmetom prieskumu, pričom odvolací súd po oboznámení sa s obsahom spisu, vrátane obsahu vyjadrení sporových strán, dospel k záveru, že uplatnené odvolacie dôvody nie sú spôsobilé privodiť zmenu, či zrušenie odvolaním napadnutých výrokov rozsudku súdu prvej inštancie. Výrok o čiastočnom zastavení konania podľa obsahu podaného odvolania žalobca nenapadol (tak, ako to výslovne uvádza v podanom odvolaní).“ (bod 13. rozsudku odvolacieho súdu).

16.1. V reakcii na dovolacie argumenty dovolateľa dovolací súd uvádza, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd sa nezaoberal odvolacou námietkou dovolateľa spočívajúcou v nesprávnom procesnom postupe okresného súdu, keď sám žalobca vylúčil vo svojom odvolaní, že by napádal výrok, ktorý sa týka zastavenia konania na základe čiastočného späťvzatia žaloby (pozri odvolanie č. I. 538 rub spisu). Preto odvolací súd nemal dôvod zaoberať sa

postupom súdu v súvislosti s čiastočným späťvzatím žaloby žalobcu v odôvodnení svojho rozhodnutia. Námietku dovolateľa podľa § 420 písm. f) CSP preto treba považovať za neopodstatnenú.

17. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobcu v časti, ktorým namietal vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP, odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

18. Dovolateľ v dovolaní výslovne označil dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

18.1. Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu, ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine, ako aj o otázku procesnoprávnu, ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení. Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia.

18.2. Riešenie skutkovej otázky (quaestio facti) je v civilnom sporovom konaní spojené s obstarávaním skutkových poznatkov súdu v procese dokazovania. Na rozdiel od toho riešenie právnej otázky (quaestio iuris) prebieha v procese právneho posudzovania vecí, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, jej aplikácii na podklade skutkových zistení (napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/218/2017, 3Cdo/150/2017, 4Cdo/7/2018, 4Cdo/32/2018, 7Cdo/99/2018).

19. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie vecí, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

20. V prejednávanej veci žalobca prípustnosť svojho dovolania formálne vyvodzoval z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP za súčasného vymedzenia právnych otázok, od ktorých vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu „1. Je v súlade s ustanovením § 191 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ak súd pri hodnotení dôkazov vychádza len z nepriamych dôkazov, hoci má k dispozícii aj dôkazy priame, a to bez toho, aby boli tieto priame dôkazy zásadne spochybnené alebo preukázaná ich nehodnovernosť? 2. Je súd v rámci povinnosti podľa § 191 ods. 1 Civilného sporového poriadku (povinnosť starostlivo prihliadať na všetko čo vyšlo počas konania najavo) povinný prihliadať aj na okolnosti výpovedí svedkov, ako priamych dôkazov vzťahujúcich sa k ich možnej pravdivosti či nepravdivosti, tieto logicky zhodnotiť a prijať záver o ich hodnovernosti? 3. Je v súlade s ustanovením § 191 ods. 2 Civilného sporového poriadku, ak súd pri hodnotení dôkazov vychádza z dôkazov vykonaných v iných konaniach, ak ich vierohodnosť a závery boli v samotných týchto iných konaniach spochybnené?“

21. Vychádzajúc z obsahu spisu a dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu dovolací súd môže len konštatovať, že dovolateľom formulovanými otázkami sa odvolací súd nezaoberal, ani ich vo svojom rozhodnutí neriešil. Dovolateľom nastolené otázky okrem toho, že tenduje skôr k riešeniu skutkových otázok, majú v danom prípade povahu (len) akademickú, ktorej zodpovedanie dovolacím súdom by nemohlo viesť k zrušeniu alebo zmene dovolaním napadnutého rozhodnutia. Prítom cieľom civilného sporového konania (aj pred dovolacím súdom) je poskytnúť reálnu ochranu právam, nie riešiť teoretické otázky, ktorých výsledok sa nijako nepremietne do právnej sféry procesných strán. V tejto časti preto nemožno dovolanie žalobcu považovať za procesne prípustné.

22. Skutočnosť, že dovolateľ nesúhlasí so záverom o nevyhovení jeho žalobou uplatneného nároku titulom náhrady škody z ublíženia na zdraví a zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia a na tom základe zamietnutí jeho žaloby (viď vyššie bod 3. tohto rozhodnutia), sama osebe nemôže byť spôsobilá založiť prípustnosť jeho dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP, pretože tento záver súdov bol výsledkom procesu komplexného vyhodnotenia skutkových okolností prejednávanej veci, ktoré v konaní vyšli najavo, a ktoré v rámci zásady voľného hodnotenia dôkazov súdy viedli k právnomu záveru a prijatiu ich rozhodnutia. Žalobca síce formálne odôvodnil dovolanie nesprávnosťou právneho posúdenia veci súdmi nižšej inštancie v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP, ale podstatná časť jeho

dovolacej argumentácie smeruje voči ne/vykonanému dokazovaniu, vyhodnoteniu dôkazov a s tým súvisiace nesprávnosti (aj neúplnosť) skutkových zistení súdmi nižšej inštalácie, čo nie je relevantný dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

23. Dôvodom pre odmietnutie dovolania je skutočnosť, že dovolateľom uplatnený dovolací dôvod nebol vymedzený spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 v spojení s § 421 ods. 1 CSP. Absenciu takej náležitosti považuje CSP za dôvod pre odmietnutie dovolania. So zreteľom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalobcu vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP nie je prípustné, a preto ho v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. f) CSP.

24. Žalovaný bol v dovolacom konaní úspešný, preto mu dovolací súd na základe ustanovenia § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania voči žalobcovi v plnom rozsahu.

25. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.